

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา นโยบายและบทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และวิเคราะห์บทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ตามภารกิจ 4 ประการคือ การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เอกสาร รายงาน แผนพัฒนา ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย และบทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2. กรรมการสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 58 คน ประกอบด้วย

2.1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ 16 คน ประกอบด้วย

นายกสภามหาวิทยาลัย 1 คน

ศาสตราจารย์เกษม สุวรรณกุล

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย 1 คน

ทพณฯ นายชวน หลีกภัย

กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ 14 คน

รองศาสตราจารย์กำจัด มงคลกุล

ศาสตราจารย์เจตนา นาควัชระ

นายชิต นิลพานิช

ศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

นายบัณฑิต ล้ำชา

นายประทีป ม.โกมลมาศ

ศาสตราจารย์ประเวศ วะสี

ศาสตราจารย์ปรีดา วิบูลส์สวัสดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผาสุข กุลละวณิชย์

ศาสตราจารย์วิจารณ์ พานิช
 นายวิจิตร ณ ระนอง
 ศาสตราจารย์สุจินต์ จินายน
 ศาสตราจารย์สุรินทร์ เศรษฐมานิต
 นายโสภณ สุภาพงษ์

2.2 กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นผู้บริหารระดับอธิการบดี และรองอธิการบดี

10 คน ประกอบด้วย

อธิการบดี 1 คน

รองอธิการบดีฝ่ายต่างๆ 9 คน คือ

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
 รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์
 รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
 รองอธิการบดีวิทยาเขตหาดใหญ่
 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
 รองอธิการบดีวิทยาเขตปัตตานี
 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตปัตตานี
 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ วิทยาเขตปัตตานี
 รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนา วิทยาเขตปัตตานี

2.3 กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นผู้บริหารระดับคณบดี และผู้อำนวยการ

วิทยาลัย จำนวน 17 คน ประกอบด้วย

คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์
 คณบดีคณะวิทยาศาสตร์
 คณบดีคณะแพทยศาสตร์
 คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
 คณบดีคณะทรัพยากรธรรมชาติ
 คณบดีคณะเภสัชศาสตร์
 คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
 คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์
 คณบดีคณะอุตสาหกรรมเกษตร
 คณบดีคณะการจัดการสิ่งแวดล้อม
 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
 คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนภูเก็ต

ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนสุราษฎร์ธานี

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

2.4 กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่เป็นประธานและรองประธานสภาอาจารย์และ
ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

ประธานสภาอาจารย์วิทยาเขตหาดใหญ่

รองประธานสภาอาจารย์วิทยาเขตหาดใหญ่

ประธานสภาอาจารย์วิทยาเขตปัตตานี

รองประธานสภาอาจารย์วิทยาเขตปัตตานี

ประธานกรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย

สำหรับการเก็บข้อมูลจากประชากรในข้อ 2.2 - 2.4 จะต้องเก็บข้อมูลได้ไม่ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากรทั้งหมด

2.5 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เป็นผู้ดำเนินการศูนย์ สถาบัน สำนัก
โครงการ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว

ผู้อำนวยการศูนย์คอมพิวเตอร์

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา

ผู้อำนวยการศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์

ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งสถาบันทรัพยากรชายฝั่ง

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง

ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการ

ผู้อำนวยการโครงการจัดตั้งสถาบันศิลปะและวัฒนธรรม

ผู้อำนวยการโครงการขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่จังหวัดตรัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 แบบ คือ

1. แบบสำรวจเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อให้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงาน แผนพัฒนาฯ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับ นโยบาย บทบาท ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ใน 4 ด้าน โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สำรวจนโยบาย บทบาท ด้านการสอน ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตกำลังคน หลักสูตร สาขาวิชา การขยายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาอาจารย์

ตอนที่ 2 สำรวจนโยบาย บทบาท ด้านการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของการวิจัย งบประมาณ แหล่งทุน การเผยแพร่และการนำไปใช้ประโยชน์

ตอนที่ 3 สำรวจนโยบาย บทบาท ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบและกลุ่มเป้าหมายในการให้บริการทางวิชาการ

ตอนที่ 4 สำรวจนโยบาย บทบาท ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการ กิจกรรมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อถามนโยบายและความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติตามภารกิจ 4 ด้าน คือ การสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 สำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับอธิการบดี รองอธิการบดี และกรรมการ สภามหาวิทยาลัย ในภาพรวมของมหาวิทยาลัย เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับนโยบาย เป้าหมาย ความคิดเห็น ความคาดหวัง ปัญหา และอุปสรรค ในด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

แบบที่ 2 สำหรับใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารระดับคณบดี ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน สำนัก โครงการ ในภาพรวมและภาพย่อยของแต่ละหน่วยงาน เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป้าหมาย ความคิดเห็น ความคาดหวัง บทบาทของคณะ/หน่วยงาน ปัญหา และอุปสรรค ในด้านการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจแบบสัมภาษณ์ คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญสม ศิริบำรุงสุข อธิการบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ดร. ณรงค์ สุขสุวรรค อดีตคณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร รายงาน แผนพัฒนาฯ ฯลฯ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กรรมการสภามหาวิทยาลัย และผู้บริหารมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ โดยผู้วิจัยได้ติดต่อผู้ให้สัมภาษณ์ล่วงหน้า โดยใช้หนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และใช้เวลาสัมภาษณ์ท่านละประมาณ 1 ชั่วโมง พร้อมทั้งบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ด้วย โดยสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 2 กันยายน 2540 - 20 พฤศจิกายน 2540 สำหรับประชากรทั้งหมดมีจำนวน 55* คน และให้สัมภาษณ์ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 ดังนี้

ตำแหน่ง	จำนวน	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	ร้อยละ
กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	16	8	50.00
กรรมการสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหาร ระดับอธิการบดีและรองอธิการบดี	10	15	100.00
กรรมการสภามหาวิทยาลัยและผู้บริหาร ระดับคณบดีและผู้อำนวยการวิทยาลัย	15	15	100.00
กรรมการสภามหาวิทยาลัยและประธาน รองประธานสภาอาจารย์และประธาน กรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย	5	3	60.00
ผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน สำนัก โครงการ	9	9	100.00
รวม	55	45	81.82

หมายเหตุ : * ประชากรทั้งหมด มีจำนวน 58 คน แต่ในช่วงระยะเวลาที่สัมภาษณ์ รองอธิการบดีวิทยาเขตปัตตานี รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ด้วย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ วิทยาเขตปัตตานี รักษาการในตำแหน่งคณบดีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย และ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจเอกสารและแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเด็นที่เกี่ยวกับนโยบาย เพื่อวิเคราะห์นโยบาย ความสอดคล้องกับแผน ที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษา ความสัมพันธ์สอดคล้องกันของนโยบายแต่ละด้าน
2. ประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาท นำข้อมูลเชิงประจักษ์ และความเห็นจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบกับข้อมูลสรุปในด้านนโยบาย
3. นำข้อมูลจากการวิเคราะห์มาเสนอแนวทางในการดำเนินงานต่อไป
4. รายงานผลในลักษณะตารางประกอบคำบรรยาย และลักษณะความเรียง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย